

Grindavísan (Christian Pløyen 1835)

1. Aarle det var om Sommeren,
Maanen skinner saa bleg,
Taagen svinder for Solen hen,
som nylig af Havet steg.

Niðurlag:

Raske Dreng, Grind at dræbe
det er vor Lyst.

2. Hele Naturen faar Liv paany
og hilse, den unge Dag;
alle Smaafugle i Morgengry
opvaagne med muntert Slag.

3. Saa siger Jógván, den Havnemand,
han var sig en Fisker brav:
»Dette maa være en Dag, forsand,
at fare sig øster i Hav.«

4. »Tungt det er at ligge paa Land,
naar Lysten at fare er stor,
og tungt det er for en gammel Mand
at tage mod knubbede Ord.«

5. Gik han saa rundt i den hele Havn
og banked paa alle Døre,
venligt han kaldte hver Mand ved Navn,
men ingen vilde hannem høre.

6. Den havde ingen Hu til Søen,
og hin havde andet at gøre,
nogle vare alt gangne paa Trøen,
men Tolv havde intet Snøre.

7. Tænkte da Jógván, den gamle Mand:
Gud signe de flittige Dreng
Den, som dygtigt arbejder paa Land,
kan mindre til Søen trænge.

8. Men den, som ligger af Lyst paa land,
han er vist paa gale Veje;
og hvad skal man sige om saadan
Mand, som ej har et Snøre i Eje !

9. Fandt han dog endelig Dreng tre,
som vilde med hannem fare;

blideligt han dem takkede
og bad dem at være snare.

10. Skyndte de sig til Søen hen,
hver Mand med sit homlebaand,
Robuksen bandt de om stærken Lænd,
og en havde Kaggen i Haand.

11. Lunner de ud af Nøstet drog
og lagde dem saa i Rad.
gamle Jógván til Nøglen tog,
som agter i Rongen sad.

12. Grebe om Aaretollene fat
og støttede Baaden med Knæ,
droge den saa i Søen brat
henover det runde Træ.

13. Vanten de satte paa Aarelommen,
med Kraft fik de Baaden i Gang,
da de for Skansetangen var kommen,
de sang en gudelig Sang.

14. Ro de saa hen forbi Boren ned,
saa haardt de Søerne sloge,
da de var kommet til Storemed,
de til deres Snører toge.

15. Gamle Jógván var Andøvsmand,
saa vel kan han lægge Med,
fik da hver Mand sit snøre istand,
det raste i Grunden ned.

16. Fik da hver Mand sit Snøre i Gang,
det sendte paa Dybet ned;
ikke længe det roligt hang,
saa lystigt de fiske bed.

17. Dagen var stille, ej mindste Vind,
i Bugterne Taagen laa.
Jógván sad og tænkte paa Grind,
han ud over Havet saa.

18. Havet var glat som et slebet Spejl,
kun Strømmen krusede Vandet.
Jógván tænkte: »Det slaar ej Fejl,
her er en Grind under Landet !«

19. Som han nu sad og spejdede trindt,
han Straaler saa højt at stige.
»Der saa jeg Blosteret af en Grind!«
han hastelig monne skrige.

20. »Snørerne ind og Aarerne ud,
Guddød, jeg ser hende end.
Sæt Masten op og gør Grindebud,
og Baaden med Snarhed vend«

21. Sjóstúkan hejstes i højen Mast,
mod Fótalunner de spændte,
roede saa Aarerne næsten brast,
og Baaden paa Havet vendte.

22. »Jesu give hun maatte dø,
og Gud beskære os Lykke;
fil Kirken i Vaag paa Sudere
jeg skænker et Altersmykke !«

23. Og gid hun Benene lægge maa,
det er en gruelig Flok,
de fattige skulle min Baadspart faa,
jeg Selv faar alligevel nok.«

24. Saaledes talte de fromme Mænd
og roede af al Formue;
at Súpannakíkar ere Mænd,
man her kunde klarligen skue.

25. Østen for Nolsø Grinden laa,
og vel bar Strømmen til;
hvis Nolsinger bare passer paa,
vist Fangsten lykkes vil.

26. Nolsinger kan man lide paa,
de Tiden ej monne spille;
Udkig at holde til Fjælds de gaa,
og det baade aarle og silde.

27. Malle-Jógvan paa Fjældet stod,
han saa den Sjøstug i Mast,
hjem han iled paa letten Fod,
han knapt kunde tale af Hast.

28. »Grind for Østen,« han pressed' frem,
»hun næsten er nord á Bue ! «
Straks fore fra Nolsø Baade fem,
og dygtigt at ro de due.

29. Glaverne lyste, og Budene gik,
i Havn blev der megen Larm.
Hver Mand i Flasken en Draabe fik,
den gemte forsigtig i Barm.

30. Grinden var stor, dertil helt spag,
af Baade vare der nok:
aldrig der gaves en bedre Dag
at dræbe en saadan Flok.

31. Amtmanden var ej sidste Mand,
ham fulgte Landfogden efter;
Jægerne stødte »den Røde« fra Strand
og roede af alle Kræfter.

32. »Skynder jer ! « raabte de Havnemænd,
»og glem ikke Grót i Skuden,
ellers faar vi kun Straf igen
fra Amtmanden og fra Fuden.

33. Bedst at holde den nord i Sund,
vi kunne ej bedre gøre,
der dør den vist nok i samme Stund
imellem Kvalvig og Øre.«

34. Straks sloge de Baade en mægtig Kreds
agter omkring de Hvaler, -
der svømmede glade og veltilfreds
og leged' med deres Haler.

35. Stor er Gud i Menneskens Værk,
han underfuldt alt monne føje:
skønt Hvalen han gjorde saa saare stærk,
den skal sig for Manden bøje.

36. Langt mod Sønden og højt mod Nord
han sine Velgerninger sender;
jeg ser dem paa Fjæld, i Dal, i Fjord,
hvorhen jeg mit Øje vender.

37. Og lysteligt er det at se den Hval,
naar han sig tumler paa Havet,
snart højt paa Bølgen, snart dybt i Dal,
snart under Søen begravet.

38. Af Kaadhed sprøjter han Bølgen blaa,
snart højt han sit Hoved løfter,

han kraitigt monne med Halen slaa,
styrter mod Dybet og snøfter.

39. Godmodig er han, som han er stærk,
han kender ikke sin Vælde,
ellers maatte sit dristige Værk,
Forfølgeren snart undgælde.

40. Han lader sig drive med Stene smaa,
som Søjden rekes paa Fiæld;
godvilligt han monne i Døden gaa
til Færingers største Held.

41. Mellem Strømø og Østerøen
sig strækker et Sund saa langt,
og nord for Kvalvigs og Strømnæs Bøen
bliver det smalt og trangt.

42. Her de Kyster af hviden Sand
hinanden sig broderlig nærme
og indeslutte det stille Vand,
som høje Fjelde beskærme.

43. Det er den bedste Plads, forsand !
saa lyder fra hver Mands Læbe,
som findes paa hele Færø Land
til Grindehvaler at dræbe.

44. Een Baad i tidlig Morgenstund
begyntlte de Hvaler at drive:
men da de var komne nord i Sund,
var Baadene tredsindstve.

45. Roligt svørnmed den hele Hær,
saa længe den Landet ej kendte,
men da den i Sundet kom Kysten nær,
da blev den bange og vendte.

46. Dog for silde den Flugten tog,
ej længere Vej var aaben;
lystigt Mændene mod den tog
med skarpe, hærdede Vaaben.

47. Nogle stukke med lange Spyd,
og andre med Knive skare:
hver Mand gjorde sin Dont med Fryd,
slet ingen ænsede Fare.

48. Haard var Striden og kostede Blod,
her kunde man faa at vide,
at Færø's Dreng med Mandemod
tør gaa i Kampen og stride.

49. Til Grinden iler med Glæde enhver;
det rinder ingen i Tanke,
at mellem Døden og ham der er
ikkun en skrøbelig Planke.

50. Hisset knuses en Baad med Brag,
den fyldes med blodigt Vand;
her faar en Mand et vældigt Slag
og bæres, som død, paa Strand.

51. Her hersker Bulder og Larm og Raab.
Forvirring over al Maade:
her trænger sig i en broget Hob
Mennesker, Hvaler og Baade.

52. Men naar hver Hval ligger død paa Land,
indtræder Orden igen;
trætte de Ragstermænd paa Sand
sig strække ved Hvalerne hen.

53. Amtmand og Foged og Sysselmand
begyndte nu at vurdere,
travle de gaa paa den flade Strand
de Hvaler at nummerere.

54. Før tog Landet den halve Part,
det halve til Mændene gik;
dog denne Deling ej havde Art,
de rige det meste fik.

55. Takket være vor Konge god,
vi alle af ham beskyttes;
han den Forordning udgive lod,
hvorefter nu Hvalen byttes.

56. Hurtigt Hvalen nu skiftet blev,
helt store de Baadsparter vare,
med Glæde enhver sit Arbejde drev,
for atter til Hjemmet at fare.

57. Hvor man kom frem paa den lange Fjord,
de Baade saa sagselig ro,
dybt ladte med Grind til Gribebord,
da ere de Færingers fro.

58. Højt toner i stille Midnatsstund
til Herren, som Hvalen gav,
de fromme Salmer fra Hjertets Grund;
henover det rolige Hav.